

Слободянюк О.Р. (Одеса, Україна)

Методологічні проблеми екологічної освіти та виховання.

Тези розглядають основні поняття екологічної освіти та виховання, методологічні проблеми, які має вирішувати педагог. Аналізуються різноманітні форми і засоби екологічного виховання.

Slobodianiuk O. R . (Odessa, Ukraine)

Methodological problems of ecological education and upbringing.

Abstract consider the basic concepts of environmental education, methods of research and problems, which must be solved by the teacher.

Ефективність застосування активних соціально-психологічних методів у вихованні й навчанні зумовлена принципом єдності розвитку психіки та діяльності, який полягає в тому, що психіка людини розвивається і проявляється в діяльності. У роботі зі студентами на семінарських заняттях застосовуються такі активні методи, як «круглий стіл», «мозковий штурм» і команда ділова гра.

«Круглий стіл» на семінарі з екологічної психології – це традиційне ділове обговорення тієї чи іншої екопсихологічної проблеми на принципах демократичності й рівноправності всіх учасників. «Мозковий штурм» - це довільне обговорення певного питання чи проблеми. Тут пріоритет надається не порядку та організації, а нестандартним ідеям. Можна сказати, що «мозковий штурм» не є демократичним, оскільки він не гарантує рівності прав усіх учасників обговорення. Вищим, ніж формальна рівність, тут є пріоритет ідеї.

Командна ділова гра на практичних заняттях з екологічної психології набуває форми групового захисту проектів. Група студентів ділиться на дві підгрупи. Одна висуває екологічний проект – інша намагається його критикувати. Отже, ділова гра – це, по суті, перша практична апробація ідеї, яка має форму проекту.[2,С.118]

В основі вирішення проблем, що призводять до глобальної екологічної кризи, лежать виховання екологічно грамотних установок та переконань в усій культурі. Промислові керівники та політичні лідери майбутнього повинні бути переконаними прибічниками захисту довкілля. Це надто складне, але реальне завдання екологічної психології. Якщо з дитинства навчати людей за спеціальними освітніми програмами, які передбачають «заглиблення» учнів в атмосферу постійного підвищення екологічної свідомості, то в них з'являються правильні установки щодо довкілля і вони готові діяти відповідно до цих установок. Діти повинні безпосередньо спілкуватися з природою під керівництвом вчителів, які можуть показати її красу та розповісти про наслідки насилля над середовищем досить яскраво й детально. Важливо з дитинства засвоїти, що довкілля з його проблемами не існує десь окремо від неї, а починається саме всередині неї.

Екологічне виховання – тривалий багатофакторний цілеспрямований процес формування екологічної культури. Наслідком екологічного виховання людини є формування мотивів, потреб, звичок цілеспрямованої екологічної поведінки та природоохоронної діяльності, здорового способу життя.

Засадою екологічного виховання студентів виступає екологічно зорієнтована педагогіка. Вона містить у собі принцип природовідповідності, екологію соціального середовища, екологію внутрішнього світу людини, екологізацію навчання та виховання.[1,С. 17]

Екологія соціального середовища є наступним компонентом екологічноорієнтованої педагогіки. Соціальне середовище може бути зовнішнім. Внутрішнє охоплює передусім родину і середовище навчального

закладу. Зовнішнє – суспільство, у якому живе людина. Однак, несприятливі сучасні економічні, політичні, соціальні умови в країні не сприяють створенню гуманного суспільства. На цей процес ми вплинути неспроможні, що не можна сказати про внутрішнє середовище.

Екологія внутрішнього світу людини пов'язана з вихованням високоморальної особистості, екологічної свідомості, екологічної культури, екологічного мислення. Екологічну свідомість можна визначити як сукупність знань, уявлень людини про її взаємини, взаємозв'язки, взаємозалежності, взаємодії зі світом природи. На цій основі формується відповідне позитивне ставлення до природи, а також усвідомлення людиною себе як її частини. [3, С.24]

Серед глобальних проблем людства першорядного значення набули в наші дні проблеми екології. Екологія – це наука про відносини рослинних і живих організмів та створених ними співтовариств між собою із довкіллям.

Під впливом продуктивної діяльності людини на нашій планеті розвиваються процеси, що погіршують середовище життя живих організмів, згубно впливають на здоров'я людей. Деякі такі процеси через необоротність переростають в екологічні катастрофи, їхні наслідки можуть проявитися в різних регіонах Землі в будь-який час, тому що все в природі взаємозалежно. Ніхто, ніколи не може почувати себе в безпеці, якщо десь кимсь порушується природна рівновага, завдається шкода біосферні, забруднюється довкілля. Людина повинна усвідомити, що вона частина природи, що при її знищенні, вона знищує себе. [2, С. 38]

Література // References

1. Ющенко І. М. Педагогічна інноватика. – Київ.: «Економіка», 2010. – 243 с.
2. Львовичкіна А. Основи екологічної психології. – Київ.; МАУП, 2004. – 122 с.
3. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – Київ. ; «Вища школа», 2007. – 143 с.

